

Veiledning til forskrift om industrivern

Veiledningen gir utfyllende kommentarer til forskriftens bestemmelser og beskriver hvordan forskriftens krav kan oppfylles. Veiledningen er ment som en hjelp til forståelse og praktisering av forskriften. Det er ingen bindende krav i veiledningen.

Teksten i rammene nedenfor er forskriftstekst – de bindende kravene. All annen tekst er veiledningstekst.

Kapittel 1 Innledende bestemmelser

§ 1 Formål

Forskriften skal sikre at virksomheter har et robust industrivern som forsvarlig og effektivt er i stand til å begrense de konsekvenser uønskede hendelser kan få for liv, helse, miljø og materielle verdier og å bidra til rask normalisering.

Til § 1 Formål

De aller fleste industrivernpliktige virksomhetene organiserer sitt industrivern med egne ansatte. For noen er det hensiktsmessig å benytte eksterne leverandører eller i samarbeide med andre virksomheter etablere og drifte et tilpasset industrivern. Dette gjelder ofte for industriparker. Det er opp til virksomheten å finne praktiske hensiktsmessige løsninger. Forskriften med veiledning har som utgangspunkt at industrivernet er organisert med egne ansatte eller sysselsatte, se § 3 e.

§ 2 Virkeområde

Forskriften gjelder planlegging, organisering, dimensjonering, vedlikehold og samarbeid om industrivern i virksomheter som gjennomsnittlig sysselsetter 40 eller flere personer i året og som er registrert i følgende næringskoder:

Næringskode	
06	Utvinning av råolje og naturgass
07	Bryting av metallholdig malm
08	Bryting og bergverksdrift ellers
09	Tjenester tilknyttet bergverksdrift og utvinning
10	Produksjon av nærings- og nytelsesmidler
11	Produksjon av drikkevarer
13	Produksjon av tekstiler
14	Produksjon av klær
16	Produksjon av trelast og varer av tre, kork, strå og flettematerialer, unntatt møbler
17	Produksjon av papir og papirvarer
18.11	Trykking av aviser
18.12	Trykking ellers
18.14	Bokbinding og tilknyttede tjenester
19	Produksjon av kull- og raffinerte petroleumsprodukter
20	Produksjon av kjemikalier og kjemiske produkter
21	Produksjon av farmasøytiske råvarer og preparater
22	Produksjon av gummi- og plastprodukter
23	Produksjon av andre ikke-metallholdige mineralprodukter
24	Produksjon av metaller
25	Produksjon av metallvare, unntatt maskiner og utstyr
26	Produksjon av datamaskiner og elektroniske og optiske produkter
27	Produksjon av elektrisk utstyr
28	Produksjon av maskiner og utstyr til generell bruk, ikke nevnt annet sted
29	Produksjon av motorvogner og tilhengere
30	Produksjon av andre transportmidler
31	Produksjon av møbler
32	Annen industriproduksjon
33	Reparasjon og installasjon av maskiner og utstyr
37	Oppsamling og behandling av avløpsvann
38.2	Behandling og disponering av avfall
38.3	Materialgjenvinning
45.2	Vedlikehold og reparasjon av motorvogner
46.71	Engroshandel med drivstoff og brensel
52.10	Lagring
52.223	Forsyningsbaser
88.993	Arbeidstrening for ordinært arbeidsmarked
88.994	Varig tilrettelagt arbeid
96.01	Vaskeri- og renserivirksomhet

Dersom en virksomhet har flere produksjonssteder, og avstanden mellom produksjonsstedene tilsier at det er uhensiktsmessig med et operativt samarbeid om industrivern, regnes hvert produksjonssted som egen virksomhet. Næringslivets sikkerhetsorganisasjon kan pålegge også andre virksomheter enn dem som omfattes av første ledd å etablere industrivern når dette anses nødvendig ut i fra virksomhetens risiko eller beliggenhet.

Til § 2 Virkeområde

Til første ledd

Forskriften regulerer industrivern på to nivåer; grunnleggende krav og forsterket beredskap, henholdsvis kapittel 2 og 3.

Alle virksomheter er registrert i Brønnøysundregistrene. *Næringskoden* fremkommer av denne registreringen. Noen virksomheter er registrert på konsernivå eller har et hovedkontor som i realiteten er en administrativ enhet for flere produksjonssteder. Dersom konsernet kun har administrative oppgaver er den ikke omfattet selv om både næringskode og antall sysselsatte tilsier dette.

Virksomheter i de nevnte næringskoder og som «gjennomsnittlig sysselsetter 40 eller flere personer i året» er industrivernpliktige etter hovedregelen. Med sysselsatte menes «fast eller midlertidig ansatte og innleide og eventuelt andre som har et avtaleforhold med virksomheten som innebærer krav til tilstedeværelse», se § 3 e. Antall *sysselsatte* brukes som et mål på omfanget av aktiviteten i den enkelte virksomhet. Antall *årsverk* eller *ansatte* viser nødvendigvis ikke omfanget av aktiviteten i virksomheten siden det ikke vil fange opp variasjoner og ulike kontraktsforhold knyttet til oppdrag inne på virksomhetens område.

Antall sysselsatte skal som hovedregel gjennomsnittberegnes over en 12 måneders periode. Det betyr at sesongarbeidere, vikarer og innleide som utfører arbeid på virksomheten (jevnlige eller på prosjekter) skal regnes med når antall sysselsatte i perioden skal beregnes

I sesongpreget virksomhet må industrivernet tilpasses behovene både i og utenfor sesongtoppene.

I virksomheter der kun et fåtall personer (typisk 5-6 personer) til daglig har oppgaver med industrielt/håndverksmessig preg, kan det gis dispensasjon fra kravet om industrivernplikt selv om det samlede antall sysselsatte er over 40. Det må foreligge en risikovurdering (se § 5) som begrunner dispensasjonssøknaden.

Det er antall sysselsatte som regelmessig utfører arbeid inne på virksomhetens område som skal regnes med. Virksomheter som på permanent basis har medarbeidere på oppdrag utenfor egen virksomhet, skal ikke regnes med når antall sysselsatte beregnes for å vurdere krav til industrivern.

Til andre ledd

I vurderingen av om det er *uhensiktsmessig med et operativt samarbeid*, menes de tilfellene der industrivernpersonellet vil bruke så lang tid på å nå fram til skadestedet at hensikten med industrivern ikke oppnås, dvs. at de ikke vil kunne gå i innsats på kort varsel.

Det er anledning til – og ofte også fordelaktig – at virksomheten har én industrivernleder for flere likeartede produksjonssteder. Dette kan bidra til et helhetlig og ensartet system for administreringen og driftingen av industrivernet.

Til tredje ledd

NSO kan ved enkeltvedtak bestemme at også andre virksomheter enn de som faller inn under hovedregelen skal ha industrivern. Dette kan være virksomheter som håndterer farlige kjemikalier eller som har annen aktivitet med potensiale for hendelser som krever umiddelbar innsats og kvalifisert håndtering. Også virksomheter som kan bli eksponert av hendelser som skjer i virksomhet nær denne, for eksempel i næringsparker, kan pålegges industrivern.

§ 3 Definisjoner

I forskriften menes med

- a) industrivern: ordning som sikrer at kvalifisert personell i en virksomhet er tilgjengelig for innsats på kort varsel
- b) innsatsleder: den som på virksomhetens vegne har ansvaret for innsatsen på skadestedet
- c) innsatsperson: person i industrivernet som skal være i operativ innsats på skadested
- d) innsatspersonell: fellesbetegnelse på innsatsleder og innsatspersoner
- e) sysselsatte: fast eller midlertidig ansatte og innleide og eventuelt andres som har et avtaleforhold med virksomheten som innebærer tilstedeværelse
- f) uønsket hendelse: hendelse som avviker fra det normale, og som har medført eller kan medføre tap av liv eller skade på helse, miljø og materielle verdier
- g) øvelse: alle praktiske aktiviteter som vedlikeholder eller øker ferdighetene i å kunne håndtere virksomhetens uønskede hendelser.

0 Endret ved forskrift 18. feb. 2015 nr. 135 (i kraft 1. mars 2015)

Til § 3 Definisjoner

Ingen utfyllende kommentarer.

§ 4 Meldeplikt

Virksomhet som faller inn under forskriften skal sende melding til Næringslivets sikkerhetsorganisasjon. Meldingen skal inneholde virksomhetens navn og adresse, organisasjonsnummer, næringskode, antall sysselsatte og om virksomheten skal ha forsterket industrivern, og hvilke forsterkninger, i henhold til kapittel 3.

Til § 4 Meldeplikt

Meldingen gis ved e-post til post@nso.no. Informasjon om dette er å finne på www.nso.no/industrivernpliktig.

Kapittel 2 Industrivern – grunnleggende krav

Til kapittel 2

Alle virksomheter som er omfattet av forskriften må minimum etterleve kravene i dette kapitlet. Eksempler på type virksomheter som kun skal forholde seg til kravene i kapittel 2 (i tillegg til kap. 1 og 4) er: mekanisk industri, elektroindustri, grafisk industri, bilverksteder, vaskeri, bakeri, virksomheter som gir arbeidstrening for ordinært arbeidsmarked og varig tilrettelagt arbeid. Virksomheter med potensial for hendelser med alvorlige konsekvenser må i tillegg etterleve kravene i kapittel 3. Eksempler på type virksomheter / bransjer er gitt i veiledningen til § 14.

§ 5 Oversikt over uønskede hendelser

Med bakgrunn i gjennomført risikovurdering i henhold til internkontrollforskriften § 5 annet ledd nr. 6, skal virksomheten utarbeide en oversikt over uønskede hendelser som skal benyttes som beslutningsgrunnlag for organisering og dimensjonering av industrivernet.

Oversikten over uønskede hendelser skal gjennomgå minimum én gang i året og oppdateres ved endringer som har betydning for organisering og dimensjonering av industrivernet.

0 Endret ved forskrift 18. feb. 2015 nr. 135 (i kraft 1. mars 2015)

Til § 5 Oversikt over uønskede hendelser

Til første ledd

Industrivernet skal tilpasses konsekvensene av de uønskede hendelsene som kan inntreffe. Det er avgjørende at risikovurderingen tar hensyn til uønskede hendelser som kan oppstå selv om de aldri tidligere har skjedd. En risikovurdering baseres ikke bare på historisk materiale. Det er de hendelsene med alvorlige konsekvenser – de som krever spesielle ferdigheter og som den enkelte ikke selv kan ta seg av alene eller med bistand fra en kollega – som må ha fokus ved tilpasningen av industrivernet. Ofte omtales disse hendelsene som dimensjonerende uønskede hendelser.

Til annet ledd

Om det ikke skjer endringer som påvirker de dimensjonerende uønskede hendelsene vil det være tilstrekkelig med en årlig gjennomgang. Det kan være hensiktsmessig å gjøre dette i forbindelse med den årlige gjennomgangen av beredskapsplanen, se § 7. Når det skjer endringer som kan påvirke beredskapsbehovet – skal oversikten over uønskede hendelser oppdateres.

§ 6 Organisering

Virksomheten skal oppnevne industrivernleder som skal ivareta de administrative oppgavene med industrivernet. I de tilfeller der virksomheten har flere produksjonssteder, jf. § 2 andre ledd, kan disse ha felles industrivernleder.

Virksomheten plikter å gi industrivernleder myndighet og ressurser til å utføre sine oppgaver på en forsvarlig måte.

Industrivernet skal organiseres med innsatsleder og tilstrekkelig antall innsatspersoner for å kunne ivareta førsteinnsatsen ved uønskede hendelser. Innsatspersonellet skal til enhver tid være tilgjengelig i eller i umiddelbar nærhet til virksomheten slik at innsatsen kan iverksettes så raskt som mulig. I særlige tilfeller der det er få sysselsatte tilstede og lav risiko, gjelder likevel ikke kravet om tilgjengelighet av innsatspersonell.

0 Endret ved forskrift 18. feb. 2015 nr. 135 (i kraft 1. mars 2015)

Til § 6 Organisering

Til første ledd

Det er virksomhetens leder som plikter å oppnevne industrivernleder. Industrivernleder skal ivareta de administrative oppgavene når det gjelder industrivern og bør ha en stilling i virksomheten som gjør det mulig å fange opp og behandle forhold av betydning for industrivernet.

Til annet ledd

Industrivernleder er normalt virksomhetens kontakt mot NSO med hensyn til forståelse og etterlevelse av regelverket, faglige spørsmål og forhold som angår avgift (se § 19) og dimensjonering av industrivernet.

Til tredje ledd

Industrivernets innsatsleder må være forberedt på å lede sine innsatspersoner og fortsette innsatsen også etter at nødetatene har ankommet stedet. Det er hensiktsmessig å avtale på forhånd med nødetatene hvordan denne samordningen best kan utøves.

Hva som er tilstrekkelig antall innsatspersoner avhenger blant annet av hvor alvorlige hendelser industrivernet må være forberedt på å kunne håndtere. Også andre forhold kan ha betydning som komplekse anlegg, store avstander, avstand til nødetater m.m. Resultatet av en beredskapsanalyse vil være et godt beslutningsgrunnlag for dimensjonering og en tilpasset organisering.

Innsatspersonell vil normalt være personer som er på jobb i virksomheten og som har som tilleggsoppgave å være i industrivernet. Det kan i spesielle tilfeller aksepteres at personellet i industrivernet har hjemmevakt. Dette vil kunne være aktuelt i de tilfellene disse personene bor nær virksomheten. Det forutsettes da en vaktordning som sikrer at de kan møte like raskt som om de var på jobb.

Når det ikke er aktivitet som kan føre til uønskede hendelser med konsekvenser som krever innsats fra innsatspersonell, vil det kunne aksepteres at virksomheten ikke har industrivernspersonell til stede.

§ 7 Beredskapsplan

Virksomheten skal utarbeide en skriftlig beredskapsplan. Beredskapsplanen skal inneholde opplysninger om hvordan industrivernet er organisert, og beskrive:

- a) ansvar og oppgavefordeling ved innsats
- b) type alarmer, alarmeringsinstruksjoner og varslingslister
- c) handling som umiddelbart skal utføres ved alarm
- d) tilgjengelige interne og eksterne ressurser.

Beredskapsplanen skal gjennomgås minimum én gang i året. Ved endringer som påvirker virksomhetens risiko eller beredskapsbehov skal beredskapsplanen oppdateres.

Til § 7 Beredskapsplan

Beredskapsplan eller beredskapsplanverk kan bestå av et sett ulike dokumenter. Oversikt over alarmsystem og tiltak ved alarm, varslingsplaner, stående ordre, tiltakskort, oppslagsverk, sjekklister, objektplaner, kommunikasjonsplaner, kart og tegninger er eksempler på dette. Det som er listet opp i punktene a-d er minimumskrav. Virksomheten må selv vurdere om det er behov for mer enn det som er beskrevet her.

Til første ledd bokstav a

Ansvar og oppgavefordeling ved innsats kan beskrives på tiltakskort. Tiltakskortet kan være en huskeliste over viktige tiltak for bestemte funksjoner, oppgaver eller hendelser. Tiltakskortet kan inneholde oppgaver og sjekklister for innsatsleder, ansvarlig for samle plass, pumpekjører o.l. Tiltakskortet kan også beskrive tiltak for håndtering av bestemte hendelser som brann i verksted, gasslekkasje, fastklemmt person o.l.

Til første ledd bokstav b

Alarmering og varsling skal sikre at innsatspersonellet får rask varsling og effektiv utrykning. Effektiv og forsvarlig innsats forutsetter at alle som er eller kan bli berørt av hendelsen får riktig varsling og følger prosedyrer fastsatt i beredskapsplan. Det er av avgjørende betydning at alle i virksomheten kjenner varslingsrutinene.

Til første ledd bokstav c

Denne bestemmelsen beskriver det som også kalles *stående ordre*. En *stående ordre* skal sikre en effektiv og rask igangsetting av innsatsen og skal følges inntil annen ordre blir gitt. Eksempel på stående ordre:

eks. 1 Ved alarm:

- Møt i garasjen
- Ta på personlig vernebekledning
- Ta kontakt med innsatsleder over radio

Eks. 2 Ved alarm

- Ta på vest
- Meld deg til innsatsleder på radio

Til første ledd bokstav d

Dette kan være en oversikt over beredskapsutstyr i virksomheten, hvor det er plassert og eventuelt om det er behov for beskrivelse med hensyn til tilgjengelighet og bruk. Eksterne ressurser kan være nødetatens utstyr og materiell og forventet ankomst etter alarm. Også andre som kan bidra i håndtering av en uønsket hendelse kan beskrives med utstyr og tilgjengelighet.

Til annet ledd

Se kommentar til § 5 annet ledd.

§ 8 Personlig verneutstyr

Innsatspersonell skal ha personlig verneutstyr som gir tilstrekkelig vern under øvelser og innsats. Oversikten over personlig verneutstyr skal dokumenteres skriftlig.

0 Endret ved forskrift 18. feb. 2015 nr. 135 (i kraft 1. mars 2015)

Til § 8 Personlig verneutstyr

For å verne om innsatspersonellets liv og helse er det viktig at det personlige verneutstyret alltid brukes under øvelser og innsats.

For industrivernpliktige virksomheter kan det være nødvendig å anskaffe særskilt vernebekledning for innsatspersonellet. I de tilfeller det daglige arbeidstøyet gir tilstrekkelig vern er det normalt ikke behov for ytterligere vernebekledning. Verneutstyret skal være CE-merket.

Det samme verneutstyret kan benyttes av flere personer, forutsatt at disse ikke har behov for utstyret samtidig og at utstyret passer. Når det personlige utstyret brukes av flere, plikter arbeidsgiver å sørge for at slik bruk ikke medfører helsemessige eller hygieniske problemer for brukerne

Til annet ledd

Det er hensiktsmessig med en samlet oversikt over personlig verneutstyr. Denne kan være en del av beredskapsplanverket. Se kommentar til § 7 første ledd bokstav d. Oversikten bør vise hvor utstyret er plassert og eventuelt tilgjengeligheten. Oversikten kan benyttes til kontroll og systematisk vedlikehold av utstyret.

§ 9 Utstyr

Virksomheten skal ha førstehjelps-, brannvern- og annet beredskapsutstyr for å kunne håndtere uønskede hendelser som fremkommer etter risikovurdering i henhold til § 5. Utstyret skal være lett tilgjengelig for innsatspersonellet. Utstyret skal jevnlig kontrolleres og vedlikeholdes. Oversikt over tilgjengelig utstyr skal dokumenteres skriftlig.

0 Endret ved forskrift 18. feb. 2015 nr. 135 (i kraft 1. mars 2015)

Til § 9 Utstyr

De kartlagte konsekvensene av de dimensjonerende uønskede hendelsene vil være styrende for behovet for utstyr. Har virksomheten hendelser med potensiale for klemskader må industrivernet være

forberedt på å frigjøre den skadde og det kan være behov for redningsutstyr. Det kan være viktig med utstyr for å hindre varmetap hos den skadde. Dette kan være alt fra ulltepper til mer avanserte løsninger. Kravet til utstyr er at det er hensiktsmessig den dagen det blir bruk for det. Hvis det er i tvil om hva slags utstyr det er behov for så ta kontakt med fagfolk.

Det skal være utplassert manuelt slukkeutstyr, dvs. håndslukkere eller brannslanger med tilstrekkelig lengde til å nå alle deler av bygningen. Dette er regulert i brann- og eksplosjonsvernloven med tilhørende forskrifter. Det er viktig å være oppmerksom på at ikke alt utstyr kan brukes i alle situasjoner. For eksempel må det vurderes om det er behov for spesielle slukkemidler.

Dersom industrivernet har behov for å benytte virksomhetens maskiner, verktøy og eventuelt annet utstyr, eller få tilgang til områder der det kreves autorisasjon, som ved elektriske anlegg, må innsatspersonellet kunne mestre dette eller rekvirere annet kvalifisert personell.

Til annet ledd

Det er hensiktsmessig med en samlet oversikt over beredskapsutstyret. Denne kan være en del av beredskapsplanverket. Se kommentar til § 7 første ledd bokstav d. Oversikten bør vise hvor utstyret er plassert og eventuelt tilgjengeligheten. Oversikten er nyttig hjelpemiddel ved kontroll og systematisk vedlikehold av utstyret.

§ 10 Kvalifikasjoner

Industrivernleder skal ha kvalifikasjoner for å kunne organisere, dimensjonere og drifte industrivernet i virksomheten.

Innsatsleder skal ha god kunnskap om virksomheten og beredskapsplanen og ha kvalifikasjoner for å kunne lede egne innsatspersoner og samarbeide med nødetatene.

Innsatspersonene skal ha nødvendig kunnskap om virksomheten og beredskapsplanene og ha kvalifikasjoner for å kunne håndtere virksomhetens uønskede hendelser.

Den enkeltes kvalifikasjoner skal dokumenteres skriftlig.

0 Endret ved forskrift 18. feb. 2015 nr. 135 (i kraft 1. mars 2015)

Til § 10 Kvalifikasjoner

Alle i industrivernet må ha tilfredsstillende kvalifikasjoner som kunnskap og ferdigheter til å håndtere de oppgavene de kan bli stilt overfor. Det forventes at industrivernleder kartlegger behovet for opplæring, organiserer opplæringen og fører oversikter over hva den enkelte har av kvalifikasjoner.

Det er viktig å være oppmerksom på at de som velges ut til å være i industrivernet også må være egnet til dette. Dette innebærer interesse, motivasjon og tilstrekkelig god fysikk.

Til første ledd

Industrivernleder må ha god kunnskap om det regelverket som regulerer industrivernet, ha oversikt over uønskede hendelser og virksomhetens behov for et tilpasset industrivern.

Industrivernleder har som oppgave å sikre at innsatspersonell har tilstrekkelige kvalifikasjoner og at det gjennomføres øvelser. Vedkommende må også sikre at alt personell har tilstrekkelig og godt nok utstyr og materiell.

Til annet ledd

Innsatsleder skal ha god kunnskap om virksomhetens dimensjonerende uønskede hendelser og beredskapsplanen. Særlig viktig er det at innsatsleder er forberedt på å vurdere og bedømme hendelser og kunne iverksette en forsvarlig og effektiv innsats. Innsatsleder skal kunne lede egne innsatspersoner og samarbeide med nødetatene.

Til tredje ledd

Hensikten med kvalifikasjonskravet er å sikre at innsatspersonene har tilfredsstillende kunnskap og ferdigheter i å håndtere de uønskede hendelsene som kan inntreffe. Kravet skal også sikre at de ikke utsetter seg for unødige farer og kan samvirke med nødetatene ved behov. Det er viktig at kvalifikasjonene erverves før det blir aktuelt å gå i reell innsats.

Til fjerde ledd

Om dokumentasjonen, som kursbevis eller annet, ikke kan fremskaffes kan kravet ivaretas ved erklæring, fra for eksempel industrivernleder, som beskriver de kvalifikasjonene personen har. Dette kan være erfaring fra Røde Kors, Norsk Folkehjelp, brannvesenet, forsvaret eller annen beredskaps erfaring.

§ 11 Samordning av industrivern

Dersom konsekvensene av en uønsket hendelse kan påvirke annen virksomhet som er pliktig til å etablere industrivern etter denne forskriften, skal virksomhetenes industrivern samordnes. Samordningen skal avtales skriftlig og beskrives i virksomhetens beredskapsplan.

0 Endret ved forskrift 18. feb. 2015 nr. 135 (i kraft 1. mars 2015)

Til § 11 Samordning av industrivern

Der to eller flere virksomheter holder til innenfor et geografisk avgrenset område kan det være hensiktsmessig, og nødvendig, å samordne industrivernressursene. Ved en slik samordning skal likevel hver av de industrivernpliktige virksomhetene oppnevne egen industrivernleder.

Det er kun virksomheter som er omfattet av forskriften som kan pålegges å samordne i henhold til denne bestemmelsen. Virksomhetene skal samordne industrivernet så langt det er hensiktsmessig.

I visse tilfeller kan det være tilstrekkelig å samordne varsling og evakuering, for eksempel ved gasslekkasje eller brann i en virksomhet, som kan føre til at personer i nabovirksomheten(e) må evakueres.

Se også forskrift om systematisk helse-, miljø og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) § 6.

§ 12 Øvelser

Innsatspersonellet skal øves minst hver sjette måned i å håndtere uønskede hendelser, jf. § 5.

Det skal utarbeides skriftlig øvelsesplan. Den enkelte øvelse skal planlegges med tema og mål og evalueres. Evalueringen skal dokumenteres skriftlig og skal minst inneholde opplysninger om hvem som deltok og eventuelle forbedringstiltak.

0 Endret ved forskrift 18. feb. 2015 nr. 135 (i kraft 1. mars 2015)

*Til § 12 Øvelser**Til første ledd*

Øvelser regnes som et av de viktigste tiltakene for å sikre en forsvarlig og effektiv håndtering av mulige uønskede hendelser. Det skal gjennomføres praktiske øvelser som er tilstrekkelig omfattende til at innsatspersonellet får nødvendige ferdigheter. Økte ferdigheter forutsetter gjentatte, regelmessige øvelser. Et minimum er her satt til øvelse hver sjette måned. Dette er for å unngå løsninger der to øvelser i året blir gjennomført tilnærmet samtidig. En slik praksis vil ikke gi ønsket effekt.

Til annet ledd

Øvelsesplan skal bidra til forutsigbarhet og systematisk styring av øvelsesaktiviteten slik at håndtering av de aktuelle uønskede hendelsene blir øvet. Det etableres normalt to typer planer. Plan for øvelser som skal gjennomføres i en bestemt periode, normalt et år, og en mer detaljert plan for den enkelte øvelse.

Tema og mål for øvelsene skal bidra til tilpasning av industrivernet og sikre forsvarlig og effektiv håndtering av mulige hendelser. Evaluering av øvelsene er viktig for å skape god læring og avdekke om målet for øvelsen ble nådd. For at evalueringen skal ha verdi, må målene være så konkrete at det er mulig å måle om de er nådd. Målene kan være resultater som ønskes oppnådd ved øvelsen, som for eksempel tid brukt til påkledning og frammøte eller teknisk utførelse.

Hensikten med dokumentasjonskravet, er å beskrive hva som faktisk foregikk samt ivareta oppfølging av eventuelle forbedringspunkter og avvik. Dokumentasjonen bør angi tidspunkt for gjennomføringen av øvelsen, hvem som var ansvarlig, oversikt over deltagere, mål for øvelsen, beskrivelse av scenariet og gjennomføringen, oversikt over forbedringspunkter og eventuell tidsfrist for å få gjennomført tiltak og hvem som er ansvarlig for tiltakene. Dokumentasjonen bør gjøres tilgjengelig for de som deltok i øvelsen. Det anbefales å vurdere om det kan være hensiktsmessig å distribuere rapporten til andre i virksomheten.

§ 13 Bistandsplikt

Industrivernpliktige virksomheter plikter etter anmodning å yte bistand til annen virksomhet og nød- og beredskapssetatene, så langt dette er mulig under hensyn til egen beredskap. Virksomhet som yter bistand kan kreve refusjon av påførte utgifter fra den som mottar bistand.

Til § 13 Bistandsplikt

Ingen utfyllende kommentarer.

Kapittel 3 Forsterket industrivern

§ 14 Virksomheter med potensial for hendelser med alvorlige konsekvenser

Industrivern skal forsterkes dersom uønskede hendelser, i forbindelse med aktiviteten i virksomheten, kan medføre én eller flere av følgende konsekvenser:

- a) alvorlige personskader
- b) evakuering av personer utenfor virksomheten
- c) betydelige og langvarige miljøskader
- d) betydelige materielle skader
- e) materielle skader utenfor virksomheten.

Slike virksomheter skal i tillegg til kravene i kapittel 2, også etterleve kravene i kapittel 3.

Næringslivets sikkerhetsorganisasjon kan pålegge virksomhet å etablere industrivern i henhold til kapittel 3.

0 Endret ved forskrift 18. feb. 2015 nr. 135 (i kraft 1. mars 2015)

Til § 14 Virksomheter med potensial for hendelser med alvorlige konsekvenser

Denne bestemmelsen beskriver hva som er avgjørende for om en virksomhet også må etterleve kravene i kapittel 3.

Til første ledd

Forskriften gir ikke utførlig beskrivelse av hva som er alvorlig konsekvenser. Arbeid i høyden, tunge løft, store konstruksjoner, høy energi, farlige kjemikalier, brannfarlige stoffer, eksplosjonsfare, er eksempler på aktivitet og tilstander som kan medføre uønskede hendelser med potensial for alvorlige konsekvenser. Dette er hendelser som kan kreve rask, effektiv og særlig kvalifisert førsteinnsats. Også avstand til nødetatene og deres ressurser kan ha betydning for om virksomheten må forsterke sitt industrivern og i tilfelle med hvilke forsterkninger.

For de virksomhetene som har kartlagt hendelse som kan få konsekvenser for området utenfor virksomheten skal det organiseres forsterket industrivern. Dette kan være hendelser som brann, eksplosjon, gasslekkasje eller annet.

Eksempler på virksomheter som normalt må etablere forsterket industrivern er smelteverk, olje- og petrokjemivirksomheter, treforedling, kjemisk industri, plastindustri, skipsverft og deler av næringsmiddelindustrien.

Til andre ledd:

Ingen utfyllende kommentarer.

§ 15 Forsterkninger

Virksomhet med potensial for hendelser med alvorlige konsekvenser, jf. § 14, skal organisere industrivernet med redningsstab. Redningsstaben skal ha myndighet til å ta avgjørelser på strategisk nivå og evne til å vurdere hendelsens utvikling og de fremtidige behov i samarbeid med ledelsen på skadested.

Virksomheten skal med bakgrunn i oversikten etter § 5 forsterke industrivernet innenfor ett eller flere av følgende fagområder:

- a) førstehjelp
- b) brannvern
- c) miljø- og kjemikalievern
- d) kjemikaliedykking
- e) røykdykking.

Virksomheten skal vurdere behovet for ytterligere forsterkning av industrivernet og gjennomføre nødvendige tiltak.

Når det er behov for bistand til avsperring, sikring av skadested og mottak av nødetatene, skal virksomheten organisere industrivernet med orden og sikring.

0 Endret ved forskrift 18. feb. 2015 nr. 135 (i kraft 1. mars 2015)

Til § 15 Forsterket industrivern

Til første ledd

Redningsstabens oppgaver er å støtte innsatsleder og bidra med ressurser og håndtering av hendelsen blant annet gjennom varsling og kommunikasjon med interne og eksterne interessenter. Redningsstaben bør bestå av personell med lederansvar, og det forutsettes at de har god kjennskap til drift, personell, beredskap og hvordan kommunikasjon og informasjon skal ivaretas.

Til andre ledd

Forsterket førstehjelp skal normalt etableres når det kan oppstå hendelser som krever rask og effektiv livbergende førstehjelp med særlige kvalifikasjoner. Dette kan være hendelser med forgiftning, alvorlige etseskader, alvorlige brannskader, frigjøring, amputasjon, eller hendelser som krever håndtering av flere skadde.

Forsterket brannvern skal normalt etableres i de virksomheter der industrivernet er forberedt på innsats med såkalt tyngre slukkeutstyr. Dette er utstyr som kommer i tillegg til håndslukkerutstyret og består normalt av brannslanger, grenrør, strålerør og eventuelt pumpe for trykkforsterkning eller vannforsyning fra åpent vann.

Miljø- og kjemikalievernet skal kunne håndtere hendelser med farlige kjemikalier i de tilfeller der det er nødvendig med for eksempel overtrekksutstyr, filtermaske og enkelt verneutstyr som hansker, støvler, briller og lignende. I tillegg er det normalt behov for utstyr for håndtering av lekkasjer og eventuelt tetning og oppsamling. Det kan være lenser, pumper, absorbenter, tetningsutstyr og diverse tilpasset verktøy.

Kjemikaliedykking etableres for innsats i område med farlig forurensning eller oksygenmangel, for å redde liv eller bekjempe lekkasje av kjemikalier. Kjemikaliedykkerlag består av tre personer. Kjemikaliedykkerne må ha fullstendig beskyttelse fra den omkringliggende atmosfæren.

Røykdykking etableres for innsats i tett brannrøyk, vanligvis innendørs, for å redde liv. Røykdykkerlag består av tre personer.

Mer informasjon om røyk- og kjemikaliedykking finnes i veiledning om røyk- og kjemikaliedykking utgitt av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap. Se:

<http://oppslagsverket.dsb.no/content/brann-og-eksplosjonsvern/forskrifter/organisering-av-brannvesen/veiledning-kjemikaliedykking/>

Til tredje ledd

Eksempler på ytterligere forsterkning av industrivernet er beredskapstiltak for håndtering av hendelser med radioaktive kilder, redning i høyden, i tank, flom eller annen naturskade.

Til fjerde ledd

Orden og sikring kan i tillegg til bistand ved avsperring, sikring av skadested og mottak av nødetatene, utstyres og forberedes til å bistå ved evakuering.

§ 16 *Utstyr*

Redningsstaben skal disponere tilstrekkelig og tilfredsstillende utstyr og ha tilgang til egnede lokaler.

Orden og sikring skal disponere tilstrekkelig og tilfredsstillende utstyr.

Oversikt over tilgjengelig utstyr skal dokumenteres skriftlig.

0 Endret ved forskrift 18. feb. 2015 nr. 135 (i kraft 1. mars 2015)

*Til § 16 Utstyr**Til første ledd*

Redningsstaben skal disponere egnet lokale og ha beredskapsplan, kommunikasjonsutstyr, oversiktskart, annen nødvendig dokumentasjon som for eksempel prosessbeskrivelser, oversikt over avløp og kraftforsyning, samt diverse utstyr for bl.a. tavle- og loggføring lett tilgjengelig.

Til annet ledd

Tilstrekkelig og tilfredsstillende utstyr kan være sperremateriell, kommunikasjonsutstyr og eventuelt annet utstyr som kan bidra til å sikre skadested og drifte samle plass.

Til tredje ledd

Det er hensiktsmessig med en samlet oversikt over beredskapsutstyret. Denne bør være lett tilgjengelig for innsatspersonell og er ofte en del av beredskapsplanverket. Se kommentar til § 7 første ledd bokstav d. Oversikten bør vise hvor utstyret er plassert og eventuelt tilgjengeligheten. Oversikten er nyttig hjelpemiddel ved kontroll og systematisk vedlikehold av utstyret.

§ 17 *Kvalifikasjoner*

Personer i redningsstab skal ha nødvendige kvalifikasjoner om virksomheten og beredskapsplanen.

Personer i orden og sikring skal ha kvalifikasjoner for å kunne avsperre og bidra til sikring av skadested.

Ved forsterket industrivernet etter § 15 stilles følgende krav:

- a) Innsatspersoner ved forsterket førstehjelp skal ha kvalifikasjoner for å håndtere alvorlige personskader.
- b) Innsatspersoner ved forsterket brannvern skal ha kvalifikasjoner for å håndtere brann.
- c) Innsatspersoner i miljø- og kjemikalievern skal ha kvalifikasjoner for å håndtere hendelser med kjemikalier som ikke innebærer behov for kjemikalieverndrakt og pusteluft.
- d) Kjemikaliedykkere skal tilfredsstillende gjeldende helsekrav og ha tilfredsstillende kvalifikasjoner for å håndtere uønskede hendelser med kjemikalier.
- e) Røykdykkere skal tilfredsstillende gjeldende helsekrav og ha tilfredsstillende kvalifikasjoner for å håndtere uønskede hendelser med brann.

Den enkeltes kvalifikasjoner skal dokumenteres skriftlig.

0 Endret ved forskrift 18. feb. 2015 nr. 135 (i kraft 1. mars 2015)

Til § 17 Kvalifikasjoner

Til første og andre ledd

Se kommentarer til § 15 første ledd.

Til tredje ledd bokstav a

Se kommentarer til § 15 andre ledd.

Til tredje ledd bokstav b

Se kommentarer til § 15 andre ledd.

Til tredje ledd bokstav c

Se kommentarer til § 15 andre ledd.

Til tredje ledd bokstav d

For industrivernets kjemikaliedykkere er det tilstrekkelig å ha god kunnskap om de kjemikalienes virksomheten har, hvordan de oppfører seg, og om håndtering av uønskede hendelser med disse kjemikalienes.

Helsekravene til kjemikaliedykkere er de samme som for røykdykkere, se nedenfor.

Til tredje ledd bokstav e

Det forventes at røykdykkere følger veiledning om røyk- og kjemikaliedykking utgitt av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap.

Helsekravene til røykdykkerne er gitt i forskrift 30. april 2001 om vern mot eksponering for kjemikalier på arbeidsplassen (kjemikalieforskriften) § 33. Det er også utarbeidet en standardtest som en del av sikkerhetsopplegget for røyk- og kjemikaliedykkere. Arbeidsgiveren må sørge for regelmessig helsekontroll og fysiske tester. Arbeidstilsynet har utarbeidet en veiledning som angir hvilke helseforhold som bør kontrolleres og hvilke kriterier som skal være oppfylt for at røyk- og kjemikaliedykkere vurderes å være helsemessig skikket til arbeidet. Les mer om veiledningen på

<http://www.arbeidstilsynet.no/index.html> Enkelte brannvesen ønsker at virksomheten stiller med kjentmann for assistanse ved innsats. Belastningen for denne personen kan bli den samme som for røykdykkere og det forventes at vedkommende har samme utstyr, opplæring og øvelser som røykdykkerne.

Til fjerde ledd

Se kommentarer til § 10 fjerde ledd.

§ 18 Øvelser

Innsatspersonellet skal øve regelmessig og minimum fire ganger i året. Øvelsene skal planlegges og gjennomføres slik at de dekker variasjoner i tema, årstider, værforhold, tider på døgnet, ulike driftssituasjoner og andre forhold av betydning for håndteringen av uønskede hendelser.

Personer i redningsstab samt orden og sikring skal minimum én gang i året øves i de oppgavene de kan bli stilt overfor.

0 Endret ved forskrift 18. feb. 2015 nr. 135 (i kraft 1. mars 2015)

Til § 18 Øvelser

Til første ledd

Øvelser regnes som et av de viktigste tiltakene for å sikre en forsvarlig og effektiv håndtering av mulige uønskede hendelser. Det skal gjennomføres praktiske øvelser som er tilstrekkelig omfattende til at personellet får nødvendige ferdigheter og trygghet i å håndtere de uønskede hendelsene som kan inntreffe.

Det er viktig at også innsatsleder regelmessig får øve på sine oppgaver.

Det forventes at røyk- og kjemikaliedykkere følger veiledning om røyk- og kjemikaliedykking utgitt av Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap.

Til annet ledd

Redningsstaben og orden og sikring kan med fordel gjennomføre bordøvelser i tillegg til fullskalaøvelser.

Kapittel 4 Avsluttende bestemmelser

§ 19 Avgift

Industrivernpliktig virksomhet skal betale en årlig avgift til dekning av utgifter som Næringslivets sikkerhetsorganisasjon har med å organisere og føre tilsyn med industrivernet. Avgiften kan differensieres etter virksomhetenes risiko.

Til § 19 Avgift

Se NSO sine hjemmesider, www.nso.no for beregning av industrivernavgiften.

§ 20 Rapportering

Virksomheten plikter å rapportere om industriverntiltak når Næringslivets sikkerhetsorganisasjon krever det.

Til § 20 Rapportering

Ingen utfyllende kommentarer.

§ 21 Tilsyn

Næringslivets sikkerhetsorganisasjon fører tilsyn med at kravene i forskriften blir oppfylt.

Til § 21 Tilsyn

Det er bare NSO som er tilsynsmyndighet med denne forskriften.

§ 22 Dispensasjon

Næringslivets sikkerhetsorganisasjon kan dispensere fra bestemmelsene i forskriften når det foreligger særlige grunner og forutsatt at det ikke strider mot internasjonale avtaler som Norge har inngått.

Til § 22 Dispensasjon

Spørsmål og avklaringer i forhold til dispensasjon må tas direkte med NSO.

§ 23 Klage

Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap er klageinstans for vedtak fattet av Næringslivets sikkerhetsorganisasjon.

Til § 23 Klage

Alle forvaltningsvedtak kan påklages og informasjon om klageadgang fremkommer i vedtaket.

§ 24 Reaksjonsmidler

Ved overtredelse av forskriften eller vedtak truffet i medhold av forskriften gjelder bestemmelsene i sivilbeskyttelsesloven §§ 34 – 35.

Til § 24 Reaksjonsmidler

Ingen utfyllende kommentarer.

§ 25 Ikrafttredelse

Forskriften trer i kraft 1. januar 2012.

Fra samme tid oppheves forskrift 29. november 1996 om egenbeskyttelsestiltak ved industrielle bedrifter mv. og tilhørende retningslinjer.

Ved ikrafttredelse bortfaller vedtak gitt med hjemmel i forskrift 29. november 1996 nr. 1092 om egenbeskyttelsestiltak ved industrielle bedrifter mv. og tilhørende retningslinjer.

Til § 25 Ikrafttredelse

Ingen utfyllende kommentarer.